

طبیعت عیلام کهن

رشته‌کوه‌های جوان زاگرس زیباترین مناظر کوهستانی و دره‌ای را در اطراف خود گرد آورده‌اند. برای سفر به طبیعت زاگرس گزینه‌های بسیاری داریم. در اینجا سفر به استان کمتر شناخته‌شده ایلام را پیشنهاد می‌کنیم. استانی که مملو از آثار باستانی و طبیعی بکر است و هنوز دست نامهربان انسان‌ها به هوای آن تجاوز نکرده است. در ایلام می‌توان سفری به دور از هیاهو با طعم تاریخ و طبیعت داشت.

■ **منطقه حفاظت‌شده دینار کوه**

این منطقه با وسعتی در حدود ۴۰۵۷۹ هکتار در استان ایلام قرار دارد. دینار کوه به موازات کبیر کوه امتداد یافته‌است. بلندترین قله این رشته کوه قله کان صیفی است که ۲۶۰۰ متر از سطح دریا ارتفاع دارد. دینار کوه بین دو شهرستان آبدانان و دهلران واقع شده و از جمله کوه‌های مهم و مرتفع استان به شمار می‌رود. حیات‌وحش این منطقه عبارت‌اند از کل و بز، خرس و پلنگ و در زیستگاه‌های جنوبی و نواحی دشتی و تپه‌ماهور ها حیواناتی نظیر قوچ، میش و آهو نیز زیست می‌کنند. در داخل محدوده حفاظت‌شده دینار کوه چشمه‌های زیادی جریان دارند که عموما برای مصارف حیات‌وحش، دام و شرب روستاییان مورد استفاده قرار می‌گیرند. توده‌های جنگلی منطقه دینار کوه جزو گروه جنگل‌های بلوط ایرانی هستند و در منطقه بیشتر با سایر گونه‌های جنگلی بارزش نظیر بنه، بادام کوهی، زالزالک، انجیر کوهی و کیکم دیده می‌شوند. جامعه بلوط این منطقه به لحاظ اینکه آخرین نقطه پراکنش بلوط در جنوب غرب کشور است، اهمیت اکولوژیکی زیادی دارد. اگرچه انتخاب منطقه حفاظت‌شده دینار کوه به دلیل پوشش جنگلی آن است اما وجود دره‌ها، ارتفاعات، تپه‌ماهورها و آبشخورهای این منطقه زیستگاه‌های بالقوه مناسبی را برای انواع حیات‌وحش فراهم کرده است. دینار کوه نیز با وجود آنکه در سکنه اراضی کوهستانی مناطق خشک و نیمه‌خشک کشور قرار گرفته، از زیستگاه‌ها و ریشگاه‌های متعددی برخوردار است که هریک از آن‌ها توسط یک یا چند گونه گیاهی و جانوری اشغال شده است.

■ **تنگه راز یانه**

تنگه راز یانه در ۵۰ کیلومتری جاده ایلام-دره‌شهر، یکی از مناطق زیبای ژئوتوریسم منطقه، واقع شده که طبیعت بی‌نظیری دارد. تنگه در میان دره عمیقی قرار گرفته که درون آن رودی روان است. ۷۵هکتار از اراضی تنگه راز یانه در سال ۱۳۸۸ خورشیدی به‌عنوان اثر طبیعی-ملی معرفی شد و در همان سال این اثر در فهرست آثار طبیعی ملی ایران قرار گرفت. این ثبت آن را در طبقه دوم سازمان بین المللی IUCN قرار داده است. جنس سنگ‌های مسیر تنگه از آهک باترکیبات کربنات کلسیم است. منشأ اولیه این اثر طبیعی ایجاد درز و شکاف بر اثر فرسایش و انحلال لایه‌های ضخیم آهک بوده‌است. پوشش سردسبز گیاهی منطقه نیز به زیبایی و بکری منطقه کمک می‌کند. این تنگه پدیده بسیار جالبی برای مطالعه پژوهشگران علوم زمین‌شناسی و آب‌شناسی و زمین‌شناسی آب‌های زیرزمینی (هیدروژئولوژی) است. همچنین به خاطر شرایط اقلیمی خاص و موقعیت طبیعی منحصر به فرد خود می‌تواند زیستگاه خوبی برای پرندگان مهاجر و بومی و خزندگان منطقه باشد.

■ **غار زینه گان**

غار شگفت‌انگیز زینه گان در ۵ کیلومتری جنوب شرقی شهر صالح آباد و در فاصله ۵۲ کیلومتری شهر ایلام قرار دارد. این غار روباز که بیش از یک کیلومتر طول دارد، دارای آب فراوان، دهلیزهای آبگیر، قندیل‌های متعدد و آبچک‌های طبیعی و بسیار جالب است. هوای داخل غار بسیار سرد و مطبوع است. در حالی که دمای منطقه صالح آباد در تابستان به بیش از ۴۰ درجه می‌رسد، اختلاف هوای بیرون غار با درون آن تقریبا ۵۰ درجه است، به همین دلیل آن را غار بهشت می‌نامند. سرخس‌ها، جلبک‌ها، گل‌ها و گیاهان خودروی داخل غار، رنگ سنگ‌ها، پیچ‌وخم داخل غار، آب‌های به هم چوخته قسمت‌هایی از سقف غار، همه و همه حکایت از شگفتی‌های طبیعت دارد.

■ **تنگه بهرام چوبین**

تنگه بهرام چوبین یکی از مهم‌ترین دره‌های کم‌عرض و بسیار مرتفع و استراتژیک در ضلع غربی مسیر جاده دره شهر- پل دختر است. این تنگه که آن را شکارگاه بهرام هم می‌گویند، دارای آثار ارزنده فراوان در قسمت ورودی، پیشانی و ارتفاعات است. آثار قلعه اقامتگاه تابستانی بهرام چوبین، سردار ساسانی، که از سنگ و گچ ساخته‌شده نیز دیده می‌شود. علاوه بر زیبایی‌های و صفت‌ناپذیر طبیعی و آثار پلکان‌های سنگی بر دیوارهای سنگی و نقاط صعب‌العبور داخل تنگه، وجود چهار آب‌انبار مر تبط به هم که در صخره‌های سخت تراشیده شده‌اند و هنوز آب آشامیدنی دارند، نشان از اهمیت این منطقه استراتژیک طبیعی در طول تاریخ دارد. تنگه بهرام از شاهکارهای طبیعی و تاریخی ایلام است که در بهار میزبان گردشگران است.

یزد، سرزمین جاذبه‌ها

طبیعت یزد از زندگی مردم آن جدا نیست، مردم خونگرمی که با اقلیم کویری و چالش‌های زیستی خاص آن کنار می‌آیند. اگر به یزد رفتید در کنار بازدید از مکان‌های معروف گردشگری، موزه آب را از دست ندهید. در این موزه به‌خوبی مشکلات کم‌آبی و شیوه‌های صرفه‌جویی مردم یزد و برخورد مسئولانه آن‌ها با آب را مشاهده می‌کنید، شاید بتوانیم برای حفظ این مایه حیات و سلامتی تلاش کنیم. اگر از یزد دور شویم و به سمت تفت برویم، در روستای چم، سرو ثبت‌شده هزارساله‌ای را می‌بینید که برای زرتشتیان منطقه مقدس است. سرو چم به قدری بلند است که از میان جاده قبل از رسیدن به روستا دیده می‌شود. در نزدیکی این روستا برج خاموشان بزرگی نیز هست. سروهای ثبت‌شده زیادی در این استان هست که حیف است به یزد بروید و آن‌ها را نبینید.

۱۲ |کتیبه‌نو

رفتینگ در رودخانه مهیج ارمند

شهرهای ایران دور هم جمع می‌کند به طوری که مسابقات رفتینگ نیز در آن برگزار می‌شود. برای رفتن به این رودخانه و رفتینگ باید حتما از تجهیزات ایمنی مناسب و راهنمایی مربیان حرفه‌ای استفاده کنید. باشگاه‌های بسیاری در تهران، اصفهان و شهر کرد برای این تجربه کردو هوای فوق‌العاده این استان در بهار و قارچ و کرفس کوهی تازه را آتشید. چهارمحال و بختیاری سرچشمه رودهای بزرگ ایران، زاینده‌رود و کارون است. در ابتدای مسیر رودخانه‌ها از میان کوه‌های زیبای زاگرس عبور می‌کنند. ارمند به ابتدای رودخانه کارون می‌گویند که از روستای ارمند در چهارمحال آغاز می‌شود و تا خوزستان پیش می‌رود. این رودخانه با طبیعت بکر و وحشی اطرافش از میان دره‌ها و صخره‌هایی می‌گذرد که رودخانه را مناسب ورزش هیجان‌انگیز رفتینگ می‌کند. رفتینگ یا قایق‌سواری در میان آب‌های خروشان ورزشی است که اخیرا به طور حرفه‌ای در رودخانه ارمند انجام می‌شود. این رودخانه با طبیعت زیبای اطرافش طرفداران زیادی را از

طبیعی ایران پرداخته شود؛ از چشمه آبگرم و رودخانه گرفته تا کویرها و دشت‌ها که هر کدام به نوعی می‌توانند روح و جسم ما را همزمان به جنب‌وجوش وادار کنند. پیش از معرفی این جاذبه‌ها تقاضا می‌کنیم در طول سفر

چشمه آبگرم لاویج (نور، مازندران)

روستای لاویج در استان مازندران شاید یکی از زیباترین مناطق شمالی کشور باشد که تنوع بی‌ظیری از جاذبه‌ها را در خود جای داده است؛ مانند جنگل، کوه، امامزاده، چشمه آبگرم، باغ‌ها و مسیرهای زیبای پرپیچ‌وخم. بهترین فصل برای رفتن به لاویج سه فصل بهار، تابستان و پاییز است. چشمه آبگرم لاویج خواص درمانی بالایی دارد و به علت وجود املاح معدنی و گوگردی برای امراض پوستی و دردهای مفاصل و همچنین برای تمدد اعصاب

ارزش‌شکری

ایران تو را می‌خواند

پیشنهاد طبیعت گردی در بهار

برزن به کوه، برزن به دشت..

اگر هر کدام از ما به پاک نگه داشتن محیط اطراف خود متعهد باشیم و زباله‌های خود را جمع کنیم، هم سفر لذت‌بخش‌تر می‌شود، هم سلامت مردم بومی منطقه و جانوران و گیاهان آنجا به خطر نمی‌افتد.

پارک‌های ملی خجیر، سرخه حصار و ور جین (تهران)

پارک‌های ملی محیط‌های حفاظت‌شده‌ای هستند که امکان دین حیات‌وحش از نزدیک را به ما می‌دهند. پارک‌های خجیر و سرخه حصار و ور جین در منطقه جارود شرق تهران هستند و برای ورود باید با محیط‌زیست یا پاسگاه محیط‌بانی در ورودی پارک هماهنگ کنید. اگر فصل سرشماری نباشد، این اجازه به‌راحتی صادر می‌شود. فصل زمستان، فصل جفت‌گیری است و می‌توانید گله‌هایی از قوچ و میش و کل و بزها را از نزدیک ببینید. در دیگر فصل‌ها فقط میش و بره در کنار هم هستند و شانس دیدن گله را از دست می‌دهید. برای این گشت‌دوربین‌شکاری همراه داشته باشید تا دیگر گونه‌های جانوری را هم از دست ندهید.

یکی از جذابیت‌هایی که ممکن است موقع گردش در این پارک‌های ملی نصیب شما شود، علفه دادن به حیوانات است. محیط‌زیست علوفه‌ها را در اختیار شما می‌گذارد تا با دست خود به حیوانات غذا دهید. تجربه‌ای که شاید در کمتر محیط طبیعی بتوانید داشته باشید. نکته‌ای که باید به آن توجه کنید حفظ محیط‌زیست پارک‌های ملی است. هرگز زباله و یا ته‌مانده سیگار در آنجا نریزید و آتش روشن نکنید! بارها به دلیل بی‌احتیاطی گردشگران آتش‌سوزی در آن مناطق ایجادشده که به پوشش گیاهی و جانوری آسیب جبران‌ناپذیری می‌زند.

■ **چطور برویم؟**

برای رسیدن به سرخه حصار از بزرگراه بسیج به بزرگراه اسب‌دوانی بروید و وارد بزرگراه دماوند شوید. پارک ملی سرخه حصار را پیدا می‌کنید. پارک ملی خجیر نیز در جوار سرخه حصار است. برای رسیدن به پارک ملی ور جین باید از جاده لواسان بروید و پس از عبور از دوراهی کند به محیط‌بانی ور جین می‌رسید.